

خدای متعال این جوان (شهید حججی) را بزرگ کرد، عزیز کرد، نماد کرد، تا نشان بدهد که نسل جوان امروز این‌جوری‌اند. این [جوان] نه امام را دیده بود، نه دوره جنگ را دیده بود، نه دوره انقلاب را دیده بود، اما [این‌جور مخلصانه و صادقانه در پی جهاد فی سبیل‌الله حرکت می‌کند، تلاش می‌کند. این آیت الهی است، این آیت خداست، این نشان‌دهنده همین معجزه انقلاب است و بحمدالله این معجزه در جریان است. (1396/7/11)
www.basirat.ir

▼ گزارش روز ▽ اربعین و دیپلماسی ملت‌ها

این روزها شوق زیارت و پیاده‌روی در اربعین حسینی بار دیگر به سر خط ارتباطات اجتماعی بدل شده است. نام‌نویسی حدود 700 هزار نفری در چند روز گذشته در سامانه سماح نشان داده است، امسال هم با یک موج چند میلیونی زائران اربعینی مواجه هستیم. البته مسئولان اجرایی هم سنگ تمام گذاشته و تلاش دارند با مسائلی، مانند گذرنامه ویژه این سفر را تسهیل کنند.

شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌های فراگیر در دنیای جدید موجب شده است که در کنار دولت‌ها، ملت‌ها نیز از اهمیت بسزایی برخوردار شوند و جهان فعلی بیش از آنکه دنیای دولت‌ها باشد، دنیای ملت‌ها باشد. گاهی مردم، از اقوام و ملل مختلف، بر سر موضوعی با هم همراه شده و همین همراهی، موجب تغییراتی در جهان شده است. برای همین هم، بسیاری از نظریه‌پردازان معتقدند در این دنیای جدید، قدرت اصلی از آن مردم و نهادهای مردمی و جنبش‌های مردم‌نهاد است و بالطبع، حکومت‌هایی می‌توانند موفق باشند که پشتوانه مردمی محکم‌تری دارند.

به تبع این تغییر، دنیای دیپلماسی هم تغییر یافته است. در دنیای روابط بین‌الملل، دیپلماسی به انواع و سطوح گوناگونی تقسیم می‌شود. برای نمونه، دیپلماسی سنتی بر رویکردها و ابزارهای سیاسی، اقتصادی و نظامی دولت‌ها مبتنی است؛ ولی دیپلماسی نوین افزون بر این مؤلفه‌ها، بر رویکردهای فرهنگی و اجتماعی تأکید بیشتری دارد که یکی از شاخه‌های مهم آن، دیپلماسی عمومی است. دیپلماسی عمومی عبارت است از ارتباطات معطوف به منافع ملی یک کشور از طریق ارتباط با مردم خارج از مرزهای جغرافیایی؛ یعنی در یک سو دولت و در سوی دیگر، مردم کشور هدف قرار دارند؛ اما شکل دیگری از دیپلماسی نوین وجود دارد که به آن «دیپلماسی مسیر 2» یا به زبان ساده، به آن دیپلماسی مردمی می‌گویند. در این شکل از دیپلماسی، مردم دو یا چند کشور، با کمترین دخالت دولت، در تعامل مستقیم با یکدیگر قرار گرفته و ارتباطات میان خود را به وجود می‌آورند. جالب آنکه در این شکل از دیپلماسی، تعامل مردم و ملت‌ها با هم، چنان پیوندهایی را ایجاد می‌کند که چه بسا دیپلماسی رسمی توان آن را نداشته باشد.

پیاده‌روی اربعین با وسعت جمعیتی امروزه را، می‌توان جلوه تمام‌عیار دیپلماسی مردمی محور مقاومت دانست. آن گونه که برآورد کرده‌اند، هرساله میلیون‌ها زائر از ایران و حدود 18 تا 20 میلیون زائر عراقی و میلیون‌ها نفر از سایر کشورها، در این مراسم شرکت می‌کنند. مراسمی که بخش عمده و اصلی آن، بدون دخالت دولت‌ها و تنها مبتنی بر انگیزه‌ها و فعالیت‌های مردمی انجام می‌شود؛ از برپایی موبک‌ها و پذیرایی از زائران میلیونی گرفته، تا شعارها و نمادهایی که در طول این مراسم در نظر گرفته می‌شود، همه و همه، مبتنی بر فعالیت‌های مردمی است.

راهپیمایی اربعین را می‌توان در ذیل نظریه اجتماع جهانی بهتر فهمید. بنابراین، از این منظر چند نکته حائز اهمیت است. اولاً نشان‌دهنده همدلی و مشارکت یک ملت بدون در نظر گرفتن امور مادی یا موقعیت رفاهی و صرفاً به دلیل انگیزه دینی و مذهبی است. نماد همبستگی در این مراسم عظیم این است که بدون هیچ چشم‌داشت مادی و در شرایط سخت انجام می‌شود. ثانیاً نماد پدیدارشناسانه مظلومیت قیام امام حسین(ع) در فراسوی تاریخ و گفتمان شیعه در جهان اسلام است. همه این مردم تلاش دارند که نماد ظلم‌ستیزی امام حسین(ع) را به منزله یک پیام تاریخی زنده نگه دارند که به صورت حرکت جمعی تبلور می‌یابد.

▼ حرف روز ▽ راهبرد «توافق کوچک با نتایج برابر»

سیاست خارجی ایران در مواجهه با آمریکا دو دهه درگیر دو گزاره متناقض «هر توافقی بهتر از عدم توافق است» و «عدم توافق بهتر از توافق بد است» بوده است. توجه به هر یک از این گزاره‌ها از سوی دستگاه سیاست خارجی مسیر مواجهه با غرب را بین یک نگاه حداقلی و دیدگاه حداکثری دچار تغییر کرده است.

با شناختی که از دنیای غرب داریم، اگر در روی پاشنه گزاره اول که همان «رسیدن به توافق به هرقیمت ممکن» است بچرخد، آنگاه داده‌ها بر ستانده‌ها فزونی خواهد داشت و لاجرم کفه ترازو به نفع طرف مقابل سنگین خواهد شد و دقیقاً نتایج به دست آمده همان می‌شود که در دولت دوازدهم به دست آمد و اگر گزاره دوم که همان «یا هیچ یا آنچه ما می‌خواهیم» را دنبال کنیم، باید پاشنه در مذاکره را از جا درآوریم؛ چرا که نه میزی برای مذاکره چیده خواهد شد و عملاً نه داده‌ای و نه ستانده‌ای خواهد بود. این مدل را پیشتر در برهه‌ای از تاریخ آزموده‌ایم و حاصل آن نتایجی بود که هنوز با آنها گلاویز هستیم.

واقعیت آن است که هیچ یک از این دو نگاه و گزاره صفر و صدی منافع ملی را تأمین نخواهد کرد و اینجاست که یک سیاستمدار هوشمند، آرمان‌خواه و واقع‌بین می‌طلبد تا از تأملات اقتصادی بکاهد و ترسی هم برای نشستن پشت میز مذاکره نداشته باشد؛ چرا که استخوان هویت و غرور ملی آنچنان محکم است که در مقابل زیاده‌خواهی بیگانگان تسلیم نمی‌شود. اینجاست که نقش توازن‌گرای دیپلماسی دولت سیزدهم نمایان می‌شود؛ زیرا دولت سیزدهم سعی کرده است تا همزمان با ارتقای ارتباط با شرق همچنان بر سر میز مذاکره با غرب نیز بماند، چرا که مناسبات اقتصادی ما سال‌ها از این مسیر دنبال شده است. بنابراین به ناچار باید راهی بینابین را جست‌وجو کرد، راهی که بتواند در حصول به توافق میان داده و ستانده تعادل نسبی برقرار کند.

از آنجایی که رسیدن به یک «توافق بزرگ با نتایج برابر» حداقل در کوتاه‌مدت دور از دسترس به نظر می‌رسد، دستیابی به چندین «توافق کوچک با نتایج برابر» می‌تواند تا حدودی از بار تنش‌ها بکاهد. توافق اخیر میان ایران و آمریکا را در این راستا می‌توان ارزیابی کرد. حسین حسینی‌نژاد

چرا دلار دچار نوسان نمی‌شود؟

یکی از مؤلفه‌های بسیار مهم ارزی که کمتر در تحلیل‌های رسانه‌ای از آن گفته می‌شود، نسبت عرضه ارز در بانک مرکزی به میزان واردات است. آمارها نشان می‌دهد، نسبت عرضه ارز از سوی بانک مرکزی به میزان واردات در جدیدترین آمار خود در سال 1402 روند نزولی به خود گرفته و از 123 درصد در اسفند 1401 به 57 درصد در فروردین ماه، 56 درصد در خرداد و در نهایت 35 درصد در تیر ماه رسیده است. در واقع، در اسفند 1401 با وجود واردات حدود 6 میلیارد دلاری، بانک مرکزی از طریق مرکز مبادله بیش از 7 میلیارد دلار به مصارف درخواستی اعم از واردات، ارز دانشجویی و... داده است. این در حالی است که در تیر ماه 1402 که میزان واردات حدود 5 میلیارد و 500 میلیون دلار بوده، بانک مرکزی تنها 35 درصد از این رقم، یعنی 1 میلیارد و 900 میلیون دلار را در مرکز مبادله عرضه کرده است. از آنجا که قیمت دلار در تیر ماه ثابت بوده و به وضوح شاهد رکود معاملات در بازار بوده‌ایم، نیاز واردات‌کنندگان از طریق ارزهای حاصل از صادرات تأمین شده و به نحوی به صورت حواله یا تهاتر به آنها انتقال داده شده است. تا زمانی که این نسبت به ارقام بالای 100 درصد بازنگردد، نوسانات جدی نیز در قیمت دلار شاهد نخواهیم بود.

رکوردشکنی در صادرات غیرنفتی

براساس آمارهای گمرک ایران، کشورمان در چهار ماهه نخست امسال 45 میلیون و 758 هزار تن کالا به ارزش 15 میلیارد و 906 میلیون دلار صادر کرده که به لحاظ وزنی رشد 6/28 درصدی و به لحاظ ارزش کاهش نزدیک به 8 درصدی داشته است. آمارهای گمرک ایران نشان می‌دهد، مقدار وزنی صادرات ایران بالاترین حجم صادراتی کشور در قبل و پس از برجام بوده و به بالاترین حجم تاریخی خود رسیده است. گفتنی است، برخی رسانه‌ها عمدتاً به کاهش ارزش صادرات اشاره می‌کنند که دلیل آن، تنها کاهش قیمت جهانی برخی از اقلام صادراتی عمدتاً در بخش فلزات و اقلام نفت‌پایه بوده است. همچنین ادعای اینکه صادرات مواد خام و کالاهای با ارزش‌افزوده کمتر که مقدار وزنی صادرات را بالا می‌برد، بی‌اساس است.

طلایی از جنس هسته‌ای

«اسلامی» رئیس سازمان انرژی اتمی ایران پیرامون فواید اقتصادی دستیابی به محصولات حوزه هسته‌ای گفت: «ما در این سال‌ها با یک تهاجم سنگین مواجه بوده‌ایم، به گونه‌ای که دیگران هرکاری از دست‌شان برآمد کردند تا صنعت هسته‌ای را متوقف کنند. امروز بیش از 300 نوع مشتقات سنگین داریم که هر گرم از آن گاهی ده‌ها هزار دلار می‌ارزد. داشتن این ظرفیت‌های استراتژیک، زمانی برای ما حکم ورود به یک منطقه ممنوعه را داشت، اما ما به آن ورود کردیم. در هر صورت، امروز در یک نبرد نابرابر هستیم و همه چیز را در همین شرایط به‌دست آورده‌ایم، اما باید بیشتر کار و از آن محافظت کنیم.»

دعوا بر سر یک دیوانه

«دونالد ترامپ» این روزها بار دیگر به چهره‌ای جنجالی در معادلات انتخاباتی آمریکا تبدیل شده است. اگر او در پرونده حمله به کنگره در ششم ژانویه 2021 به دلیل تحریک طرفدارانش درباره تسخیر منطقه کاپیتال هیل محکوم نشود، درس‌های جمهوری‌خواهان وارد مرحله تازه‌ای خواهد شد. در چنین شرایطی، جمهوری‌خواهان باید میان دو گزینه «تامزد رأی آور» و «حفظ ساختار حزبی» یک گزینه را انتخاب کنند. ترامپ در صورتی که گزینه جمهوری‌خواهان نباشد، ممکن است با شرکت در انتخابات به عنوان نامزد مستقل، حزب جمهوری خواه را به شکل رسمی از گردونه رقابت‌های سیاسی خارج کند و این بدترین سناریوی ممکن برای جمهوری‌خواهان خواهد بود.

◀ **کورنت لبنانی رسید/ سلاح جدیدی که حزب‌الله روز گذشته فاش کرد که از سال 2015 در حال استفاده است و به نام «ثارالله» شناخته می‌شود، یک موشک‌انداز دو پرتابه کورنت ضد تانک است. ایده این است که این دو موشک را با حداقل اختلاف زمانی پرتاب کنیم تا سیستم‌های دفاع فعال را اشتباه بگیریم. از ویدئویی که این سازمان در گذشته فاش کرد، این سیستم قبلاً در سال 2019 در تیراندازی به یک آمبولانس در آویپوم استفاده شده بود.**

◀ **فرمانده قرن/ «ثامر الحسینی» فرمانده نیروی واکنش سریع عراق و یکی از شجاع‌ترین و خوشنام‌ترین فرماندهان عراق در گفت‌وگو با شبکه «الرابعه» گفت: «امروز کسی نمی‌تواند منکر شود که قاسم سلیمانی چه کسی بود؛ سلیمانی و ابومهدی دو روی یک سکه بودند! قاسم سلیمانی فرمانده قرن بود و دنیا را زیر و رو کرد!»**

◀ **پرووی نجومی بنفش‌ها/ «احسان صالحی» دبیر شورای اطلاع‌رسانی دولت در واکنش به نحوه مواجهه دولت قبل به تبادل زندانیان بین ایران و آمریکا در توثیتی نوشت: «واکنش بعضی کارگزاران دولت قبل به آزادسازی منابع بلوکه ایران، یک دوره فشرده و تضمینی آموزش «پرووی نجومی» است.»**

◀ **قطری‌ها میانجی شدند/ شبکه خبری «سی‌ان‌ان» از مذاکره غیرمستقیم ایران و آمریکا در دو هتل جداگانه در دوحه، پایتخت قطر خبر داد. بر اساس این گزارش، دوحه میزبان دو هیئت مذاکره‌کننده ایرانی و آمریکایی بود و به عنوان میانجی برای انتقال پیام بین دو طرف عمل کرد.**

◀ **آبی که نایاب شد/ براساس آمارها میزان بارش‌ها از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهر 1401) تا 20 مردادماه در حالی به 208/4 میلیمتر رسید که نسبت به مدت مشابه سال گذشته سه درصد رشد را نشان می‌دهد، اما همچنان نسبت به دوره بلندمدت افت 14 درصدی داشته است.»**

◀ **طرح جدید سلامت دولت/ وزیر بهداشت گفت: «در طرح سلامت خانواده برای هر کد ملی باید پرونده سلامت ایجاد شود که اگر بیمار شد، بر اساس آن به پزشک خانواده مراجعه کند و به متخصص ارجاع داده شود و در صورت نیاز به بستری 95 درصد هزینه‌ها رایگان انجام شود.»**

◀ **مصرف نجومی پایتخت‌نشین‌ها/ مدیر عامل شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی گفت: «در استان تهران 20 میلیون لیتر در روز مصرف بنزین داریم که معادل مصرف سه استان فارس، اصفهان و کرمان است.»**

◀ **جواب منفی مصری‌ها به واشنگتن/ منابع رسانه‌ای گزارش داده‌اند مصر با توجه به تلاش برای بی‌طرف ماندن در جنگ اوکراین و روسیه، درخواست واشنگتن برای ارسال سلاح به کی‌یف را رد کرده است.**